

RESÜMEE

Sõeluuring kui oluline vahend jämesoole varaseks avastamiseks

Mari Mathiesen, Eesti Haigekassa juhatuse liige

Jämesoolevähi sõeluuring on tõendatult efektiivne viis avastada haigus algfaasis ning vähendada sellest tingitud suremust. Sõeluuringuga on võimalik vähendada suremust kuni kolmandiku võrra.

Eestis alustati jämesoolevähi sõeluuringu ettevalmistusi 2012. aastal. Haigekassa tellis raporti “Kolorektaalvähi sõeluuringu kulutõhusus”, et hinnata sõeluuringu rakendamise mõju rahvastiku tervisele ja sellega seotud tervishoiukuludele. Analüüs näitas, et sõeluuring on efektiivne ja selle käivitamisega on võimalik ära hoida nii surmasid kui võita kvaliteetseid eluaastaid. 2014. aasta lõpus moodustati eksperttuge pakkuv töörühm, et välja töötada Eesti tingimustesse sobiv uuring. Sõeluuring on tõhus, kui selles osaleb piisavalt suur osa sihtrühmast. Seega töötati välja lahendused, et sõeluuringus osalemine ja testi sooritamine on mugav, lihtne, kiire ning tervisele ohutu.

Jämesoolevähi sõeluuring on esmakordselt läbivald registreeritud ja läbi esmatasandi koordineeritud, hõlmates nii esmatasandi- kui eriarstiabi. Uuring on kahe-etapiline—peitvere testi positiivse tulemuse korral järgneb soole täpne uuring ehk koloskoopia. Sõeluuring hõlmab nii mehi kui naisi. Uuringus osalevad 60-69-aastased, käesoleval aastal kutsutakse uuringus osalema 1956. aastal sündinuid. Edaspidi lisanduvad igal aastal sünnikohordid, kuni 2020. aastal on sõeluuring täies mahus käivitunud.

Esimene poolaasta on olnud äärmiselt oluline logistikaplaani iga etapi toimimise kontrollimiseks ja arendamiseks Eesti oludes. 2017. aastal suurendatakse sihtrühma kahe aastakäigu võrra—1955. ja 1957. aastal sündinud.

Jämesoolevähi sõeluuring on oluline samm Eesti vähiennetuses. Täname juba osalenud erialaseltse, perearste, pereõdesid, histolooge, onkolooge, patolooge, e-tervise ja rahvatervise eksperte sõeluuringu ettevalmistamise, läbiviimise ja väärtusliku tagasiside eest!

Kuid—ärme unusta selle olulise teema kõrval ka muud vajalikku ennetustööd! Hetkel on käimas emakakaelavähi ja rinnavähi sõeluuringud üle Eesti. Uuringute, mammograafiabusside ja lisainfo leiate haigekassa.ee/ennetus ning cancer.ee